

III. 5 Veci starostlivosti o maloletých

V rámci vybavovania agendy P – starostlivosť o maloletých – súdy Slovenskej republiky rozhodovali o nárokoch maloletých a právnych vzťahoch s tým súvisiacich, zahrnutých do týchto skupín:

1. Rodičovské práva a povinnosti
2. Náhradná starostlivosť
3. Poručníctvo, opatrovníctvo
4. Povolenie uzavrieť manželstvo
5. Meno a priezvisko maloletého
6. Výživné
7. Určenie rodičovstva
8. Osvojenie
9. Návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní

V roku 2023 **súdy vybavili 19 580 vecí starostlivosti o maloletých**. V porovnaní s rokom 2022, v ktorom súdy vybavili 19 478 vecí, došlo k zvýšeniu počtu vybavených vecí o 102 (nárast o 0,52 %). Vybavené veci sa týkali **68 216** uplatnených práv v agende starostlivosti o maloletých (oproti 67 431 uplatnených práv z roku 2022).

Najrozsiahlejšou skupinou z počtu vybavených vecí boli v roku 2023, tak ako aj v predchádzajúcom roku, **veci týkajúce sa rodičovských práv a povinností**. V tejto skupine súdy rozhodli o **40 088 právach**. Z uvedeného počtu vybavených vecí týkajúcich sa rodičovských práv a povinností bolo uplatnených **2 475 práv** týkajúcich sa výchovných opatrení, **690 uplatnených práv** týkajúcich sa zásahov do rodičovských práv, **11 859 prípadov schválení dôležitých úkonov za maloletého**, **4 046 prípadov** týkajúcich sa styku rodičov s deťmi, **6 078 prípadov rozhodnutia súdu o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti**, **161 prípadov** týkajúcich sa ustanovenia alebo iného rozhodnutia o kolíznom opatrovníkovi, v **52 prípadoch** sa rozhodovalo o majetkovom opatrovníkovi.

Druhou najpočetnejšou skupinou boli veci týkajúce sa **výživného**, v rámci ktorých bolo rozhodnuté o **22 370 právach**. Ďalej nasleduje **náhradná starostlivosť s 2 836 uplatnenými právami**. Pri poručníctve a opatrovníctve bolo rozhodnuté o **824 právach**. V súvislosti s **osvojením** bolo rozhodnuté o **738 právach**.

Konanie vo veciach starostlivosti o maloletých trvalo v roku 2023 v priemere 6,2 mesiaca (vrátane vecí s medzinárodným prvkom). Na porovnanie v roku 2022 priemerná dĺžka konania bola 6,93 mesiaca (vrátane vecí s medzinárodným prvkom). V priemere **najdlhšie konali okresné súdy v obvode Krajského súdu v Bratislave – 9,93 mesiaca**. **Najlepšie výsledky v rýchlosti konania mali okresné súdy v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici – 4,73 mesiaca**.

V roku 2023 trvalo najkratšie konanie o povolenie uzavrieť manželstvo – priemerne 2,84 mesiaca. **Najdlhšie trvalo konanie o návrate maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní - priemerne 14,76 mesiaca**. Za ním nasleduje **konanie o určenie rodičovstva – priemerne 11,2 mesiaca**. Priemerná dĺžka konania podľa uplatnených druhov nárokov bola v roku 2023 spracovaná podľa všetkých konaní, ktoré sa týkali predmetného druhu práva, aj v prípade, že sa v konaní uplatňovali viaceré druhy práva.

Vysvetlivky

1) Priemerná dĺžka konania od roku 2018 je spracovaná vrátane vecí s medzinárodným prvkom.

2) Druh práv - počet, nie je možné stotožňovať s počtom právoplatne vybavených vecí, pretože v prípade, ak sa v konaní rozhodovalo o viacerých druhoch práv (napr. rodičovské práva a povinnosti v spojení s výživným) je vec vykázaná pre každý druh práva jednotlivo (t.j. predmetný počet je vyšší ako počet právoplatne vybavených vecí). Kategorizácia vecí má vplyv aj na priemernú dĺžku konania podľa druhov práv, a to vzhľadom na to, že v prípade že sa v konaní rozhodovalo o viacerých druhoch práv - napr. o rodičovských právach, výživnom a priezvisku maloletého môže konanie trvať dlhšie ako v prípade rozhodovania len o jednom práve. Do roku 2017 sa v štatistickej ročenke vec kategorizovala podľa druhu práva na základe prvého uvedeného uplatňovaného práva.

3) Pre rozhodovanie vo veciach návratu maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní sú v súlade so zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok príslušné súdy: Mestský súd Bratislava II (do 31.5.2023 Okresný súd Bratislava I), Okresný súd Banská Bystrica, Mestský súd Košice (do 31.5.2023 Okresný súd Košice I).

PREHĽAD O POČTE VYBAVENÝCH VECÍ V OBLASTI STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH A RÝCHLOSTI KONANIA

Kraj	Počet vybavených vecí	Od dôjdenia vecí na súd do právoplatnosti rozhodnutia uplynulo						Priemerná dĺžka konania (v mesiacoch)*
		do 1 mes.	od 1 do 3 mes.	od 3 do 6 mes.	od 6 mes. do 1 r.	od 1 do 2 r.	viac ako 2 roky	
BA	2 122	26	336	648	627	300	185	9,93
TT	2 128	36	646	789	445	142	70	6,24
TN	2 075	58	751	760	342	118	46	5,48
NR	2 317	43	821	921	379	120	33	5,30
ZA	2 113	19	672	845	372	142	63	6,04
BB	2 875	41	1 163	1 126	385	119	41	4,73
PO	2 769	73	1 188	913	385	140	70	5,25
KE	3 181	51	1 030	959	718	286	137	7,07
SR	19 580	347	6 607	6 961	3 653	1 367	645	6,20

* priemerná dĺžka konania od roku 2018 je spracovaná vrátane vecí s medzinárodným prvkom.

PREHĽAD O RÝCHLOSTI KONANIA VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Druh práva	Druh práva - počet**	Od dôjdenia veci na súd do právoplatnosti rozhodnutia uplynulo						Priemerná dĺžka konania (v mesiacoch)*
		do 1 mesiaca	od 1 do 3 mes.	od 3 do 6 mes.	od 6 mes. do 1 roka	od 1 do 2 rokov	viac ako 2 roky	
Rodičovské práva a povinnosti	13 076	211	4 601	4 573	2 347	886	458	6,18
Náhradná starostlivosť	1 921	23	533	796	427	113	29	5,68
Poručníctvo, opatrovníctvo	727	35	384	238	54	12	4	3,43
Povolenie uzavrieť manželstvo	235	7	163	53	10	2	0	2,84
Meno a priezvisko maloletého	365	35	113	127	62	18	10	5,41
Výživné	14 013	134	4 266	5 119	2 880	1 097	517	6,64
Určenie rodičovstva	544	3	93	141	156	108	43	11,20
Osvojenie	683	31	283	262	82	18	7	4,16
Návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení / zadržaní	16	0	1	3	4	5	3	14,76

* priemerná dĺžka konania od roku 2018 je spracovaná vrátane vecí s medzinárodným prvkom.

** druh práv - počet, nie je možné stotožňovať s počtom právoplatne vybavených vecí, pretože v prípade, ak sa v konaní rozhodovalo o viacerých druhoch práv (napr. rodičovské práva a povinnosti v spojení s výživným) je vec vykázaná pre každý druh práva jednotlivo (t.j. predmetný počet je vyšší ako počet právoplatne vybavených vecí). Kategorizácia vecí má vplyv aj na priemernú dĺžku konania podľa druhov práv, a to vzhľadom na to, že v prípade že sa v konaní rozhodovalo o viacerých druhoch práv - napr. o rodičovských právach, výživnom a priezvisku maloletého môže konanie trvať dlhšie ako v prípade rozhodovania len o jednom práve. Do roku 2017 sa v štatistickej ročenke vec kategorizovala podľa druhu práva na základe prvého uvedeného uplatňovaného práva.

PREHLAD O POČTE PRÁV MALOLETÝCH, V KTORÝCH SÚD ROZHODOVAL VO VECIACH STAROSTLIVOSTI SÚDU O MALOLETÝCH

Druh práva	Bratislavský kraj	Trnavský kraj	Trenčiansky kraj	Nitriansky kraj	Žilinský kraj	Banskobystrický kraj	Prešovský kraj	Košický kraj	SR
	Počet uplatnených práv								
Rodičovské práva a povinnosti	6 196	5 909	3 826	3 649	4 388	7 591	4 410	4 119	40 088
Náhradná starostlivosť	164	311	192	399	212	567	364	627	2 836
Poručníctvo, opatrovníctvo	55	71	30	87	37	107	138	299	824
Povolenie uzavrieť manželstvo	1	1	4	3	11	58	117	76	271
Meno a priezvisko maloletého	59	52	24	77	28	70	58	94	462
Výživné	2 256	2 377	2 251	2 649	2 340	4 287	2 902	3 308	22 370
Určenie rodičovstva	54	62	49	50	57	96	101	133	602
Osvojenie	116	100	59	112	47	90	91	123	738
Návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení / zadržaní	10	0	0	0	0	6	0	9	25
SPOLU	8 911	8 883	6 435	7 026	7 120	12 872	8 181	8 788	68 216

I. PREHLAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva									
	Rodičovské práva a povinnosti - 1. časť									
	Výchovné opatrenia									
	spolu	z toho								
		napomenutie	dohľad nad výchovou	obmedz. malolet.	odňatie maloletého	uloženie povinnosti spolupráce	uloženie inej povinnosti	uložené sociálne alebo odborné poradenstvo	iné rozhodnutie	zrušenie
BA	134	1	16	0	28	0	0	81	7	1
TT	180	2	46	0	73	15	1	33	10	0
TN	321	20	72	1	48	26	7	136	7	4
NR	281	0	50	0	126	24	28	35	13	5
ZA	138	16	32	0	44	0	1	37	5	3
BB	590	60	139	1	163	15	15	155	28	14
PO	472	66	67	2	152	85	0	77	11	12
KE	359	14	78	0	166	1	0	95	2	3
SR	2 475	179	500	4	800	166	52	649	83	42

I. PREHLAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva								
	Rodičovské práva a povinnosti - 2. časť								
	Zásahy do rodičovských práv					Schválenie dôležitých úkonov za maloletého			
	spolu	z toho				spolu	z toho		
		obmedzené	odňaté/ pozbavené	vrátené	pozastavené		schválené	neschválené	iný výsledok
BA	160	1	22	0	1	3 151	3 120	3	28
TT	44	15	11	0	5	2 736	2 714	4	18
TN	121	2	12	0	0	1 170	1 170	0	0
NR	64	19	1	0	0	953	945	3	5
ZA	111	7	2	1	0	1 458	1 448	3	7
BB	56	5	22	0	2	1 663	1 644	8	11
PO	98	0	12	0	4	541	529	4	8
KE	36	3	17	0	4	187	175	2	8
SR	690	52	99	1	16	11 859	11 745	27	85

I. PREHLAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva																
	Rodičovské práva a povinnosti - 3. časť																
	Styk rodičov s deťmi										Zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti					Kolízny opatrovník	Majetkový opatrovník
	upravený				zakázaný				zamietnutý návrh na novú úpravu	iný výsledok	matke	otcovi	striedavá starostlivosť	inej osobe	iný výsledok		
	matke	otcovi	obom rodičom	inej osobe	matke	otcovi	obom rodičom	blízkej osobe									
BA	15	65	2	2	0	3	0	0	4	150	121	28	33	5	1	22	3
TT	13	94	4	13	0	0	0	0	3	215	298	49	53	13	39	24	6
TN	23	126	4	6	0	0	0	1	5	280	313	60	83	5	19	11	4
NR	30	181	6	10	0	0	0	0	20	129	610	103	117	7	20	23	2
ZA	19	101	0	13	0	0	0	0	6	128	243	51	98	8	31	27	3
BB	61	423	20	8	0	5	0	0	19	895	1 326	216	184	39	70	20	15
PO	28	175	7	7	0	0	0	0	9	391	653	121	98	49	20	19	2
KE	32	181	2	7	0	1	0	0	12	92	638	112	53	10	81	15	17
SR	221	1 346	45	66	0	9	0	1	78	2 280	4 202	740	719	136	281	161	52

II. PREHLAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva													
	Náhradná starostlivosť													
	Náhradná osobná starostlivosť				Pestúnska starostlivosť					Ústavná starostlivosť				
	zverenie manželom	zverenie jednotlivcovi	úprava styku s dieťaťom	zrušenie náhr. osob. starost.	spolu	z toho				nariadená	predĺžená	zrušená	zamietnutý návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti	inak rozhodnutá
						zverenie		úprava styku s dieťaťom	zrušenie pestúnskej starostlivosti					
						manželom	jednotlivcovi							
BA	16	42	0	9	21	9	2	0	2	49	0	6	8	9
TT	52	101	0	47	9	3	2	0	2	49	0	21	5	23
TN	23	49	0	11	20	8	4	0	0	57	0	20	2	7
NR	45	129	0	43	21	5	4	0	2	90	0	29	2	16
ZA	29	60	0	26	11	5	0	0	1	47	0	14	0	11
BB	35	186	0	58	26	2	4	0	7	151	0	39	7	53
PO	33	75	0	51	22	13	1	0	3	98	0	35	5	26
KE	47	227	0	72	21	7	2	0	3	167	0	37	5	34
SR	280	869	0	317	151	52	19	0	20	708	0	201	34	179

III. PREHĽAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva										
	Poručníctvo	Opatrovníctvo	Povolenie uzavrieť manželstvo			Meno a priezvisko maloletého					
			povolené	nepovolené	iný výsledok	Súhlas k žiadosti o zmenu mena			Súhlas k žiadosti o zmenu priezviska		
						daný	nedaný	iný výsledok	daný	nedaný	iný výsledok
BA	54	1	1	0	0	1	0	26	5	5	22
TT	61	10	1	0	0	0	0	14	7	2	29
TN	26	4	4	0	0	3	2	9	3	0	7
NR	54	33	1	2	0	2	0	22	15	3	35
ZA	25	12	11	0	0	5	4	5	5	1	8
BB	91	16	57	0	1	1	0	26	16	1	26
PO	136	2	111	0	6	1	0	30	6	7	14
KE	281	18	75	0	1	3	0	48	12	4	27
SR	728	96	261	2	8	16	6	180	69	23	168

IV. PREHĽAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva											
	Výživné											
	rozsah určený				úprava			nezmenená	schválená dohoda	návrh zamietnutý	neurčené (§62 ods.6)	iný výsledok
	matke	otcovi	obom rodičom	inej osobe	znížené	zvýšené	zrušené					
BA	72	156	62	0	8	110	2	10	1 428	33	259	13
TT	110	276	152	1	8	137	1	17	1 423	29	109	30
TN	139	346	57	0	17	237	3	31	1 176	41	159	11
NR	224	617	125	0	20	296	5	17	1 164	36	93	19
ZA	91	256	87	2	17	161	2	7	1 484	39	131	7
BB	346	1 461	251	1	16	486	13	24	1 420	72	94	43
PO	176	676	192	2	14	419	14	15	1 239	21	80	8
KE	334	691	209	4	9	271	4	24	1 522	101	66	36
SR	1 492	4 479	1 135	10	109	2 117	44	145	10 856	372	991	167

V. PREHĽAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Kraj	Spôsob vybavenia uplatneného práva															
	Určenie rodičovstva							Osvojenie								
	Materstvo		Otcovstvo					vyslovené na návrh spolu	Konanie o osvojiteľnosti		osvojiteľnosť zrušená	Zrušenie osvojenia			zverenie do predosvojiteľskej starostlivosti	iný výsledok
	určené	návrh zamietnutý	určené	návrh zamietnutý	zapreté	návrh na zapretie otcovstva zamietnutý	iný výsledok		podmienky splnené	podmienky nesplnené		na návrh	bez návrhu	návrh zamietnutý		
BA	0	0	14	0	29	1	5	54	38	1	0	0	0	0	23	0
TT	0	0	21	0	24	0	12	44	34	0	0	0	0	0	22	0
TN	1	0	11	1	26	2	6	27	23	0	0	0	0	0	9	0
NR	0	0	17	0	20	3	4	39	41	1	0	0	0	0	30	1
ZA	0	0	22	1	28	0	3	31	3	0	0	0	0	0	13	0
BB	0	0	26	1	46	4	13	37	28	0	0	0	0	0	25	0
PO	0	0	37	5	48	1	7	35	25	0	0	0	0	1	26	4
KE	0	0	56	3	46	1	15	39	49	0	0	0	0	0	32	2
SR	1	0	204	11	267	12	65	306	241	2	0	0	0	1	180	7

VI. PREHĽAD O SPÔSOBE VYBAVENIA PRÁV VO VECIACH STAROSTLIVOSTI O MALOLETÝCH

Súd*	Návrat maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržení				
	rozhodnutie o návrate maloletého		rozhodnutie o nenariadení návratu maloletého		
	do členského štátu Európskej únie	do iného štátu	z dôvodu		
			nesúhlasu maloletého	zžitia maloletého s novým prostredím	vystavenia maloletého fyzickej alebo duševnej ujme
OS BA I/MS BA II	8	2	0	0	0
OS BB	4	0	0	0	2
OS KE I/ MS KE	4	0	0	5	0
SR	16	2	0	5	2

*pre rozhodovanie vo veciach návratu maloletého do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržení sú v súlade so zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok príslušné súdy: Mestský súd Bratislava II (do 31.5.2023 Okresný súd Bratislava I), Okresný súd Banská Bystrica, Mestský súd Košice (do 31.5.2023 Okresný súd Košice I).